

nisi instante periculo veluti obsidionis, aut si per loca non tuta clericus interfecerit. Barbosa cum aliis num. 139. Bobad. ubi proximè.

38 Hinc oritur anceps controversia, an scilicet Clericus possit per laicos iustitiæ ministros spoliari armis, cum quibus fuerit comprehensus? Pro utraque sententia quamplurimos congestit Barbosa d. cap. 40. num. 140. & 141. tenens negativam, etsi contrariam magis communem fateatur, quæ apud nos in praxi prævaluit, sicut ex pluribus tradidi d. cap. 20. numero 227. & num. 229. contra sentientes recensui.

Ibi: *Et sanè de interdicto armorum usu.*

De quo actum per me d. lib. 2. variar. cap. 20. ex num. 223.

Ibi: *Lex autem Principis secularis.*

39 Quando & quomodo lex secularis Principis Ecclesiasticos liget, præmissum est supra, hoc lib. cap. 8. num. 25.

Ibi: *De eo tantum articulo controversi.*

Pœnam legibus stabilitam adversus portantes arma vetita, per Judicem Ecclesiasticum, non per laicum à Clerico transgressore extorquendam esse prædiximus ex multis d. cap. 20. num. 225. ubi hujus loci fit mentio.

Verf. *Utrumque tamen sit.*

40 Docet Præses noster, licere secularibus Magistratibus, ac ministris spoliare clericos armis, si ea deferant, quæ laicis prohibentur, propter quod nullam excommunicationis pœnam incurrent: & in Hispania usu receptum agnoscimus, prout mox præmonuimus numero 38. Imò secularis iudex, etsi per Ecclesiasticum requiratur, non tenebitur ablata arma restituere, ut cum pluribus tenet Bobad. Polit. lib. 2. cap. 18. num. 66. dixi d. cap. 20. numero 227. alios referens: nec illicitum erit laico iudici Clericos sic arma deferentes capere, ut eos ad Ecclesiasticum remittat. Bobad. ubi proximè.

41 Similiter ubi Clericus venditioni, aut piscationi lege regia, vel statuto interdictæ operam dederit, poterunt seculares ministri ei retia, aves, & alia instrumenta auferre, ac sibi retinere. Bobad. num. 119. Cur. Philip. part. 3. §. 3. num. 11. & alii apud Barbof. de Jur. Ecclesiast. lib. 1. cap. 40. num. 141. ad fin. Azeved. in l. 1. num. 3. tit. 8. lib. 7. Recop.

SUMMARIUM.

- 1 Clerico, ac laico simul delinquentibus, an Iudex Ecclesiasticus in utrumque procedere valeat? & num. 2. 8. & seqq.
- 3 Laicus in casu spirituali utrum arbiter, aut arbitrator possit eligi.

4 Non est capax jurisdictionis spiritualis, nisi ex Pontificis delegatione.

Laico & Clerico Episcopus causam spirituales nequit committere, ibid.

5 Axioma, Magis dignum, &c. quomodo intelligi, ac restringi debeat.

11 Si Iudex Ecclesiasticus procedens in laicum, qui cum clerico deliquit, ob causam individuitatem illum absolverit, aut non digne punierit, laicus iudex in ipsum animadvertere poterit iterum ex novo iudicio.

12 Publicam, aut solemnem pœnitentiam agentes numquid gaudeant fori privilegio? n. 13.

14 De forma, de effectibus pœnitentia publica, ac solennis, & de differentiis inter utramque remissionem.

15 De interpretatione capituli. Aliud II. q. 1. n. 18. & 19.

16 Pœnitentes damnati per Sanctæ Inquisitionis Tribunal foris seculari subiciuntur, si postea crimen aliquod perpetraverint ad jurisdictionem Magistratum spectans.

17 An iudex valeat pœnas legis temperare, aut quas sententia semel imposuit, moderari? Et quid de Inquisitoribus in causis hæresis.

CAPUT XXXIV.

Ad Num. 3.

SI Clericus, vel alius qui fori privilegio gaudet, unà cum laico delictum perpetret, quisque à suo iudice debet puniri, nec Ecclesiasticus ratione societatis, & connexionis in laicum procedere permittitur. Tusch. lit. C. conclus. 385. num. 17. Jul. Clar. lib. 5. Sententiar. §. fin. q. 36. num. 46. Anton. Gom. variar. lib. 3. cap. 10. numero 6. Fachin. controverf. lib. 9. cap. 31. Cancr. variar. part. 2. cap. 2. à numero 144. Farinac. in praxi, q. 8. num. 151. Guttier. latè Practic. lib. 1. q. 6. numero 7. & per totum Castill. controverf. lib. 6. cap. 165. Salgad. de retent. Bullar. part. 2. cap. 14. num. 28. Bobad. Polit. lib. 2. cap. 17. num. 91. Azeved. in l. 10. num. 24. tit. 1. lib. 5. Recop. Barbofa de Jur. Ecclesiast. lib. 1. cap. 39. §. 2. num. 94. Cur. Philip. part. 3. §. 1. numero 11. in fin. Guz. de defenf. reor. def. 1. cap. 11. numero 17. Parlador. differ. 9. §. 1. numero 39. licet alii non pauci contra tenuerint, quos laudati recensent, ac Menoch. d. arbitr. casu 371. num. 13. asserens hanc magis communem, sed vix in praxi observari.

2 Sed priorem sententiam intelligi oportet de crimine merè seculari; nam si foret mixti fori, Ecclesiasticus etiam laicum valebit coercere, ut animadvertit Barbofa. ubi proximè, & procul dubio verum est, nisi laicus iudex per capturam subditi delinquentis prævenierit. Et quanquam Ecclesiasticus per præventionem etiam adversus laicum cognoscens, ipsum absolvat, aut non pœna condigna afficiat, licebit tamen seculari Magistratu iterum iudicio novo instituto, pœnam legitimam, ac facinorosi respondentem irrogare, prout regulariter in causis mixti fori observari prænotavimus variar. lib. 2. cap. 10. num. 37.

Ibi:

Enucleatus, & auctus. Cap. XXXIII.

101

Ibi: *Laicus potest arbiter esse.*

3 De causa spirituali vetitum est in laicum compromitti, sed simul cum Ecclesiastico arbiter esse permittitur. Farinac. sup. numero 24. verf. Limita secundo, Bobad. num. 93. Tusch. lit. I. conclus. 4. num. 10. Mart. Anton. Blanc. tract. de compromiss. in conjunct. q. 2. num. 62. Lanfranc. de Orianò tractat. de arbitr. part. 2. num. 24. Joan. Bapt. Peruzin. eod. tract. lib. 4. cap. 15. numero 1. Barbofa collect. cap. Peruas, num. 3. de arbitr. ubi alii, accedente superioris autoritate, ut præfati observant, præsertim idem Barbofa in collect. cap. quod in dubiis, num. 4. de consecration. Eccles. qui cum aliis collect. cap. contringit num. 3. docet quod laicus etiam sine Ecclesiastico eligi poterit arbitrator in causa spirituali, licet contra tenuerit Joan. Baptist. ubi proximè, addens quod nec incidenter laicus arbiter super causa spirituali laudem ferre poterit.

Ibi: *Tametsi laicus censeri soleat.*

4 Laicus incapax censetur spiritualium causarum cognitionis; nisi ex Pontificis commissione, sicut omnis Ecclesiasticæ jurisdictionis. Barbofa collectan. cap. Sacrosancta §. 1. numero 2. de elect. Marc. Anton. Blanc. sup. numero 64. Tiraq. de jur. marit. gloss. 5. numero 178. & alii plures apud me variar. libro 1. capite 17. num. 147. Unde licet, ut mox ostendimus, arbiter cum Clerico ad causam spirituales iure constituatur, non tamen Ecclesiastico, & seculari eadem delegari per Episcopum permittitur. Lanfranc. sup. numero 25. Marc. Anton. Blanc. num. 64. verf. Præterea.

Ibi: *Actum individuum nomen accipere.*

5 Regula, quod magis dignum attrahit ad se minus dignum, non procedit, cum plures collectivè concurrunt unum corpus constituentibus, veluti collegium; quia non attenditur dignitas collegatum, sed quod si par fuerit, dignior pars attenditur, & ab ea communitas nomen, ac naturam accipit, ut in laicorum, & Clericorum collegio contingit. An cum plures ut singuli ad actum quemque congregantur, tunc minus dignum digniori etiam inferiori numero solet cedere, de quibus Azeved. in l. 10. num. 25. tit. 1. lib. 4. Recopil. Barbofa de potest. Episc. part. 3. alleg. 72. num. 128. & collect. cap. Quod in dubiis, num. 4. de consec. Ecclesiast. ac tract. de axiom. jur. axiom. 72. Tusch. lit. D. concl. 435.

6 Quod quidem axioma notabiliter restringitur, ut locum habeat quoties ex attractione minus dignum pateretur detrimentum, ut evenire in jurepatronatus Clericis, & laicis communi, observat D. Covarru. infra, hoc lib. cap. 36. num. 5. verf. Terriò opportunè, Salgad. de Reg. protect. part. 3. cap. 9. numero 11. non enim alteri per alterum iniqua conditio debet inferri, cap. non debet 22. de reg. jur. in 6. cum vulgatis, que congerit Barbofa axiom. 22. numero 1.

7 Præterea, limitatur, si magis dignum indigniori accessoriè jungatur? nam illud cedit D. de Faria Covar. Enucl.

huic tanquam principali. Petr. Barbofa in l. Cum Prator, §. fin. num. 112. de judic. Tusch. lit. A. conclus. 76. num. 26. Castill. controverf. lib. 5. cap. 169. num. 21. August. Barbofa axiom. 76. num. 2.

Ad Num. 2.

9 Sententiam suam, de qua supra, num. 1. D. Covarru. declarat, ut non procedat in causis individuis, quæ separationem nequeant recipere; tunc siquidem Clerico, & laico simul delinquentibus, Iudex Ecclesiasticus in utrumque, causa cognita, animadvertere poterit propter jurisdictionis præminentiam. Ant. Gom. variar. lib. 3. cap. 10. numero 6. in fin. Tusch. lit. C. concl. 395. num. 8. Guttier. Practic. lib. 1. quest. 6. numero 9. Barbofa de Jur. Ecclesiast. lib. 1. cap. 39. §. 1. num. 95. ubi exemplum asserit de mandante, & mandatario Salgad. de retent. Bullar. part. 2. cap. 14. num. 28. Bobad. lib. 2. cap. 17. num. 91. Azeved. in l. 10. numero 25. tit. 1. lib. 4. Recop.

10 Sunt qui existimant, quod cum Ecclesiasticus, & secularis cooperantur ad facinus, causa fit mixti fori quoad laicum, ita ut præventioni locus sit. Guaz. de defenf. reor. def. 1. cap. 11. num. 17. Parlador. differ. 9. §. 2. num. 36. & sanè quilibet iudex probabilis, ac communi opinione nixus rectè procedet in laicum, qui cum Clerico deliquit, in suo foro, si illum apprehenderit, præventa jurisdictione.

12 Quoad civiles causas eadem est recepta distinctio, ut Clericus, ac laicus ex eadem obligatione conveniantur, si causa separationem admittat, quisque in suo foro respondere teneatur; alioqui coram Ecclesiastico uterque litigabit. Quod ita verum est, licet plures laici cum uno clerico concurrant, de quo Salgad. num. 26. Barbofa d. numero 94. verf. Verum contrarium, Bobad. cum pluribus num. 92. Azeved. num. 23. & 24. Gratian. disceptat. cap. 541. à numero 16. Cancr. variar. part. 2. num. 147. Guttier. sup. q. 43. Sed in praxi adhuc in causis individuis, & communibus Clerico, & laico; hic coram Ecclesiastico iudice conveniri non permittitur, teste Bobadilla; imò secularis, qui ipsum in jus vocaverit, in foro Ecclesiastico subicietur pœnæ legis 10. tit. 1. lib. 4. Recop. ut probat Azeved. ibi, quamvis eam temperari posse ob communem contrariam opinionem, existimet Guttier. d. q. 43. in fin.

14 At in criminalibus, si Judicem Ecclesiasticum ob causam individuitatem laicum, qui cum Clerico deliquit, procedere contigerit, eumque absolverit, aut mitius punierit quam crimen meretur, poterit laicus denuò de illo cognoscens condignam pœnam infligere reo sibi subiecto, sicut in causis mixti fori observari præmissimus supra, numero 2. & in specie tenet Guaz. de defenf. reor. def. 1. cap. 11. num. 18. nam iudex laicus non omnino excluditur propter incompetentiam, sed digniori cedit, ne reata iudicii expeditio, continentia causæ divisâ impediatur, quemadmodum per præventionem in mixti fori delictis inhibetur. Sic nec regia jurisdictione illudetur, nec crimina manebunt impunita.

Cc

Ad